

UČNI JEZIK PRI ZGODNJEM UČENJU TUJEGA JEZIKA

Mojca ZAVASNIK
OSNOVNA ŠOLA VRANSKO - TABOR

Nacionalna konferenca Bralna pismenost v Sloveniji in Evropi
Brdo pri Kranju, 25. - 26. oktobra 2011

UČNI JEZIK PRI ZGODNJEM UČENJU TUJEGA JEZIKA

Če se otroci začnejo učiti dodatnih jezikov v zgodnjem otroštvu, jim je dana možnost aktiviranja jezikovnega sistema na naraven način. Hkrati imajo na razpolago več časa, da izkusijo jezik kot sistem, kot del kulture. Vse to lahko vodi k izboljšanju kognitivnih, družbenih, kulturnih, akustičnih, jezikovnih in osebnih zmožnosti ter zmožnosti samorefleksije (Pižorn 2008, 14).

MOJE IZKUŠNJE

Zgodnje učenje tujih jezikov na šolah običajno poteka v obliki projektov, financiranih s strani občin, staršev, ponekod ga uvajajo tudi kot inovacijski projekt. Sama imam na tem področju izkušnje s poučevanjem angleščine v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju devetletke.

ODNOS OTROK

Otroci imajo pouk tujega jezika zelo radi, saj poteka na igriv in prijazen način: veliko se igrajo, ustvarjajo, plešejo, pojejo, recitirajo izštevance, nastopajo v igricah, poslušajo pravljice, se učijo na prostem, delajo v računalniški učilnici, gledajo »angleško televizijo« ...

UČNI JEZIK

- Učni jezik v šoli je slovenščina, a pri pouku tujega jezika se ciljni jezik uporablja čim pogosteje in čim več, vendar je pri tem treba upoštevati sporazumevalno zmožnost učencev.
- Večkrat tako prihaja do situacij, predvsem pri mlajših učencih, ko je treba navodila za delo razložiti tudi v slovenščini, kadar otroci kljub navodilom v tujem jeziku in vidnim podporam ne razumejo, kaj učitelj od njih pričakuje.

UČNI JEZIK

- Slovenščina se za namen razumevanja poleg tujega jezika uporablja tudi v učbenikih, delovnih zvezkih, na učnih listih ...
- Načeloma so navodila dvojezična tudi na pisnih preizkusih znanja za učence vseh razredov devetletke, čeprav strokovni delavci ugotavljamo, da učenci preberejo navodila le v slovenskem jeziku. Le redki učenci preberejo navodila v obeh jezikih.

UČNI JEZIK

- ◉ Učitelj pomaga učencem z maternim jezikom tudi pri podajanju navodil za domačo nalogo, pri podajanju pomena abstraktnih besed.
- ◉ Če učitelj želi, da bodo prav vsi učenci razumeli, kaj je za domačo nalogo, mora navodila zanjo praviloma razložiti v obeh jezikih.
- ◉ Učitelj ve, da se otroci razvijajo zelo različno, in da mora otrok, ki želi pojasnilo neke abstraktne besede, tega tudi dobiti.

UČNI JEZIK

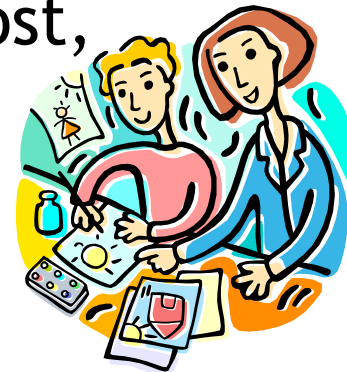
Učitelj pri zgodnjem učenju tujega jezika čim pogosteje uporablja tuji jezik, slovenskega pa pri:

- ◉ preverjanju razumevanja
- ◉ reševanju disciplinskih problemov
- ◉ nudenju dodatne strokovne pomoči učencem s posebnimi potrebami ...

UČNI JEZIK

Učitelj lahko krajšo zgodbo v celoti pripoveduje v tujem jeziku in si pri tem pomaga s slikovnim materialom, mimiko, gibi. Po pripovedovanju zastavi enostavna vprašanja v tujem jeziku, na katera lahko otroci odgovarjajo tudi v slovenščini; a na koncu razumevanje zgodbe vendarle preveri tudi z vprašanji v slovenskem jeziku, še posebej, če od učencev zahteva še kakšno dejavnost, povezano slišano zgodbo.

ZNAČILNOSTI MLAJŠIH UČENCEV

- Pri načrtovanju in poučevanju mlajših učencev mora učitelj upoštevati, da še niso končali opismenjevanja v slovenščini, da nekateri niso pripravljene takoj spregovoriti v tujem jeziku, da po navadi nimajo zavor in da radi ponavljajo, posnemajo, ustvarjajo.

ZNAČILNOSTI MLAJŠIH UČENCEV

- Učenci so sposobni krajše koncentracije in v svojem vsakdanjem življenju za sporazumevanje najverjetneje ne uporabljajo tujega jezika.
- Hitro se učijo in hkrati hitro pozabljajo, pripravljeni pa so delati tudi napake.

ZNAČILNOSTI POUKA

- Zelo pomembna je motivacija učencev, zato mora učitelj v poučevanje vključiti okolico, se osredotočiti na teme, ki otroke zanimajo, uporabljati gradiva, ki jih učenci poznajo in ves čas vključevati igro.

ZNAČILNOSTI POUKA

- Otroci morajo biti izpostavljeni tujemu jeziku in učitelj mora napake neopazno odstranjevati.
- V zgodnjem učenju ni napačnih odgovorov, so samo manj pravilni, malo drugačni, morda pomanjkljivi.
- Pri popravljanju napak lahko učitelj uporabi slovenski jezik, pri pohvalah je jezik praviloma angleški: »Well done.«, »I like that.«, »Bravo.«, »Very well.«, »Excellent.«, »Fine.«, »Super.«, »That's good.« ...

UČNI JEZIK

- Kadar učitelj podaja navodila, kot so »Sing.«, »Make a circle.«, »Open your notebooks.«, »Close your workbooks.«, »Take a pencil.« ... pomen le-teh ponazori z zgledom oziroma z gibi.
- Učno šibkejši učenci posnemajo učno močnejše; ti jim prav tako, kadar opazijo, da nečesa niso razumeli, sami prevedejo navodilo v materni jezik.
- Učitelj naj navodil, ki jih lahko pokaže, ne prevaja, saj lahko učencem razloži pomen na drugačen način.

MOJE MNENJE

- ◉ Glede učnega jezika pri zgodnjem poučevanju je zelo priporočeno sodelovanje razrednega učitelja in razrednega učitelja z opravljenim modulom za poučevanje tujega jezika ali sodelovanje razrednega učitelja in učitelja tujega jezika.
- ◉ Dobrodošli so naravni govorci.
- ◉ Zelo pomembno je vertikalno sodelovanje vseh učiteljev tujih jezikov na posamezni šoli.
- ◉ Priporoča se, da učitelji višjih vzgojno-izobraževalnih obdobj o najpogostejših napakah učencev obveščajo učitelje nižjih vzgojno-izobraževalnih obdobj.

UČNI JEZIK PRI ZGODNJEM UČENJU TUJEGA JEZIKA

Učenje tujega jezika na začetni stopnji temelji na reprodukciji slišane skozi govorni kanal. Na enak način se vsak malček nauči maternega jezika. Brisanje meja med jezikoma je možno le tako, da otroci jezik pridobivajo skozi svet igranja in spontanega ponavljanja brez poznavanja jezikovnih in metajezikovnih zakonitosti (Dragšič 2008).

